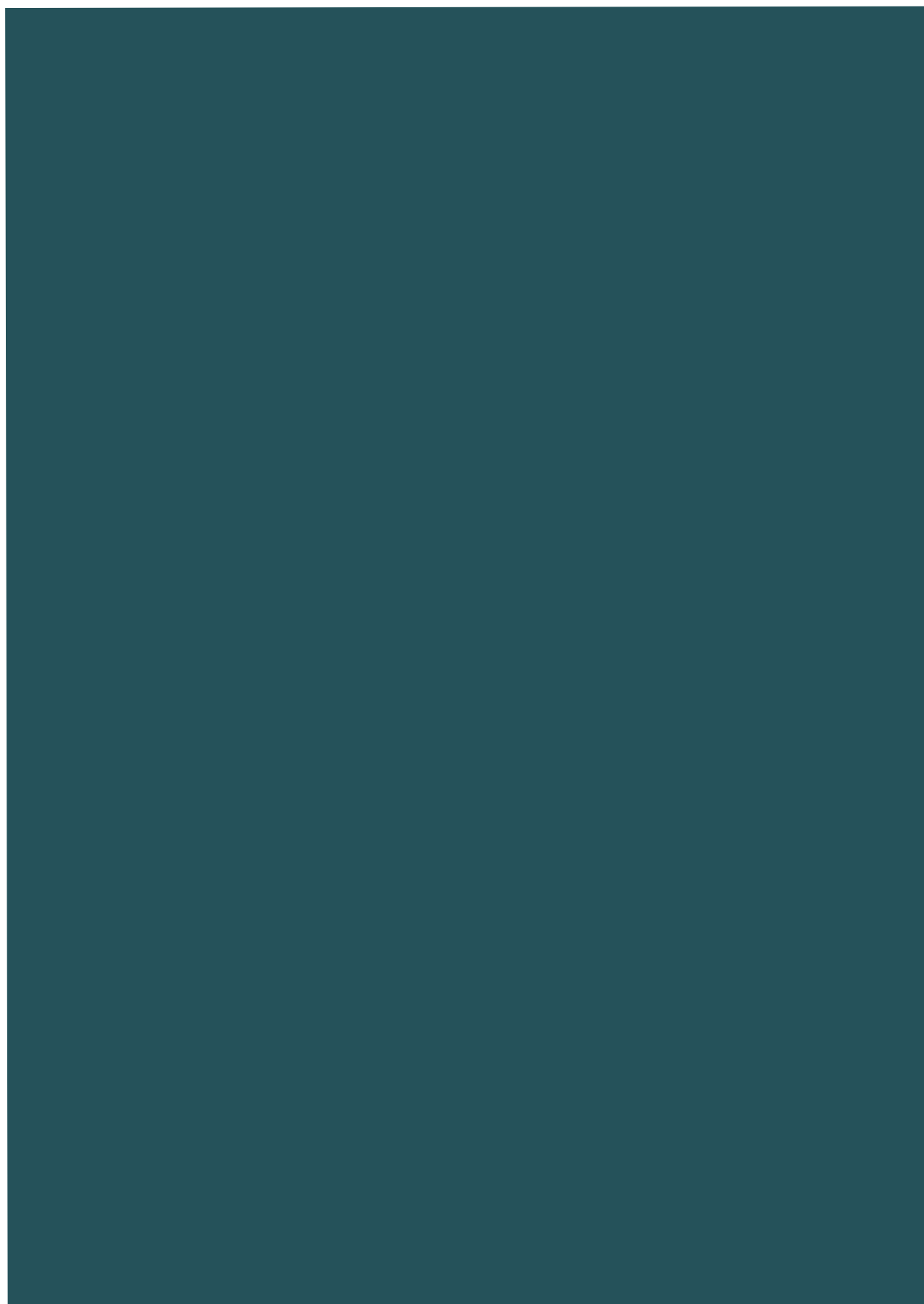

DECEMBER 2018

REGERINGEN

Mod på livet – vejene til uddannelse og job

Finansministeriet

DECEMBER 2018

REGERINGEN

Mod på livet – vejene til uddannelse og job

Finansministeriet

Indhold

Forord	5
Vejene til uddannelse og job	9
Spor 1 – alle unge, der selv tager en ungdomsuddannelse	15
1.1 Kvalitet, resultater og udbud	16
1.2 Sammenhæng i vejen til uddannelse: En hesteko videre	21
Spor 2 – unge i kontanthjælpssystemet	29
2.1 Unge skal uddanne sig, når de er klar	30
2.2 Bedre samarbejde om den unge	37
Nationale mål	43

Forord

Langt de fleste danske unge gennemfører en uddannelse, og det er godt. At tage en uddannelse fører ikke kun til job, men er også et godt afsæt for at opbygge selvværd og identitet. Selvværd og identitet kommer blandt andet af at vide noget og være dygtig til noget, at have overkommet forhindringer og løst udfordringer. Det er vigtigt at have med sig ind i voksenlivet.

Nogle unge rammer plet fra start og stryger lige igennem uddannelsessystemet, andre er i tvivl, vælger om eller falder helt ud af en uddannelse. Et godt ungeliv kan ikke sættes på formel. Hvad der ikke fungerer for den ene, kan vise sig at være det helt rigtige for den anden. Unge i dag har mange muligheder, og der er mange valg at træffe. Det er fantastisk med et væld af muligheder, men mange oplever det også som et stort ansvar at skulle finde den rette vej. Der er måske en tendens til at tænke, at alt skal være perfekt i første hug.

Særligt valget af ungdomsuddannelse fylder meget for de unge. De har høje forventninger til sig selv, og det kan føles overvældende og uoverskueligt at skulle træffe et valg, som man oplever, har så stor betydning for ens livsbane og fremtid. Det kan måske føles som det nemmeste og mest trygge at gøre det samme som kammeraterne, og på den måde kommer nogle valg til at fremstå mere sikre, selvfølgelig eller rigtige end andre, selvom de sjældent er det. Vi bør afdramatisere disse valg i fællesskab.

Det vil altid være de unges eget valg, hvilken ungdomsuddannelse, de gerne vil tage. De skal ikke vælge uddannelse for forældrenes, vennernes, vejledernes eller samfundets skyld. Det er vigtigt, at de unge ikke føler, de står alene. Vi har som samfund ansvar for at vise de unge, at der ikke kun findes én rigtig vej til uddannelse og job, og at det også kan være okay at vælge om igen, fordi man fik truffet et forkert valg. I nogle tilfælde kan det også være en bedre vej at begynde med et job, og så senere tage en uddannelse.

Dette udspil er det fjerde led i Sammenhængsreformens i alt seks spor. Med udspillet ønsker regeringen at forbedre og forenkle en række strukturer og rammer omkring unges liv og ikke mindst deres arbejds- og uddannelsesliv. Vi ønsker at bidrage til, at de unge kender de mange muligheder, som ungdomsuddannelserne giver, og vi ønsker at bidrage til, at unge kommer til at opleve deres valg som mindre definitive, end de gør i dag.

Der skal være sammenhæng mellem systemer og strukturer i hele den offentlige sektor – ikke mindst i uddannelsessystemet. Unge skal kunne vælge og gennemføre den uddannelse, der er rigtig for dem, og de skal møde undervisning af høj kvalitet.

Institutioner, regler og rammer er til for de unges skyld. Vi skal sætte de unges behov i centrum, og vi skal tro på, at de unge godt kan og gerne vil.

Med dette udspil ønsker regeringen at justere og ændre på en række strukturer og regler, der tilsammen skal gøre alle unges vej til uddannelse og job bedre – uanset om man stryger lige gennem gymnasiet, eller om man har brug for lidt ekstra støtte til at komme i gang eller videre.

I udspillet er der to spor:

1. Det ene spor omfatter de mange unge, der selv tager en ungdomsuddannelse
2. Det andet spor omfatter unge i kontanthjælpssystemet, der endnu ikke har taget en erhvervskompetencegivende uddannelse

Udspillet består af en række initiativer, der skal give bedre afsæt til de unge, der efter grundskolen står over for vigtige valg om deres fremtid. Vi ønsker at forbedre kvaliteten af rammerne for de unge, men også at udvide rammerne for de unges vej til uddannelse og job. Det kræver et bredt udbud af velfungerende institutioner, der har fokus på kvalitet, og det kræver en god og sammenhængende dialog mellem jobcentre, vejledere og uddannelsesinstitutioner.

Sophie Løhde
Innovationsminister

Merete Riisager
Undervisningsminister

Troels Lund Poulsen
Beskæftigelsesminister

Vejene til uddannelse og job

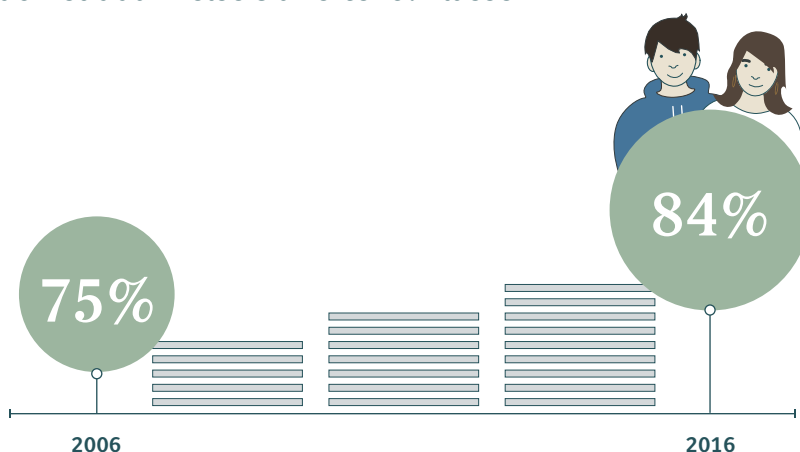
At tage en uddannelse eller at have et fast job giver de unge en fast struktur og en retning på tilværelsen. Det er vigtigt at have noget at stå op til hver morgen og være del af et fællesskab. Uddannelse er en anledning til at gøre sig umage, blive klogere på et fag eller på livet. Det er alt sammen med til at udvikle et menneske og give mod på livet.

Det hele hænger sammen. Det kan opleves som et pres og som stressende for den enkelte at stå uden for uddannelse eller job, og man vil ofte føle sig uden for fællesskabet. Derfor er det afgørende for unge, at de er en del af noget. At de lærer at udvikle, skabe og producere, samtidig med, at de lærer at reflektere, vurdere og forstå.

Uddannelse har det dobbelte formål at forberede unge på at være myndige, demokratiske borgere og samtidig være i stand til at klare sig på arbejdsmarkedet. Derfor er det så vigtigt, at alle unge er med.

I dag gennemfører langt de fleste unge i Danmark en ungdomsuddannelse. 91 procent af en ungdomsårgang forventes at have gennemført en ungdomsuddannelse 25 år efter afsluttet 9. klasse. Men mange gennemfører deres ungdomsuddannelse sent. 84 procent af dem, der afsluttede 9. klasse i 2016, forventes at have fuldført mindst en ungdomsuddannelse i 8 år efter afsluttet 9. klasse.

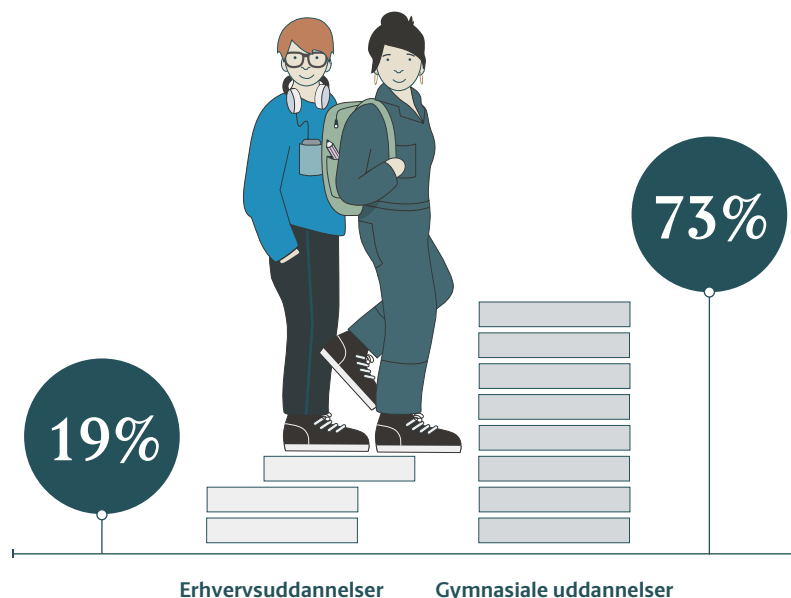
84 pct. af en ungdomsårgang forventes at gennemføre en ungdomsuddannelse 8 år efter 9. klasse

Hvordan vælger unge i dag?

Færre unge vælger en erhvervsuddannelse direkte efter grundskolen i dag i forhold til tidligere. Det gælder både piger og drenge. Men der er også en kønsmæssig ubalance, hvor væsentligt flere piger end drenge vælger gymnasiet frem for en erhvervsuddannelse, ligesom at mange af erhvervsuddannelserne er meget kønsopdelte. Samtidig er der mange unge, der begynder på en ungdomsuddannelse, som de ikke får brug for. Næsten hver tiende ung har gennemført både en erhvervsuddannelse og en gymnasial uddannelse, inden de fylder 30 år.

I 2018 valgte under hver femte elev en erhvervsuddannelse

Bevægelserne, hvor flere unge flytter mod storbyerne, kan derudover gøre det sværere at opretholde et tilstrækkeligt udbud af ungdomsuddannelser i yderområderne. Der er samtidig en tendens til, at nogle erhvervsuddannelser ligger længere væk fra de unge end de almene gymnasier, hvilket kan bidrage til den ubalancerede søgning mod gymnasiet.

Fremtidens institutionspolitik skal understøtte uddannelser af høj kvalitet og et bredt udbud af uddannelser i hele Danmark. Men vi har brug for mere viden om institutionslandskabet. Vi har ikke tilstrækkelig viden om institutionsudviklingen og sammenhængen mellem institutionernes størrelse og kvalitet eller uddannelsesdækning.

Dertil kan vi konstatere, at selvom dygtige og engagerede medarbejdere og ledere hver dag yder en stor indsats for at levere spændende og varieret undervisning og generelt gør en stor indsats for at gøre de unge klar til både faglærte jobs og videre uddannelse, så tilskynder taxameterstyringen af uddannelsesområdet ikke *i sig selv* til et fokus på kvalitet, men nærme-re til et fokus på at øge aktiviteten.

Regeringen vil forbedre de styringsmæssige rammer, så de i højere grad end i dag under-støtter uddannelser af høj kvalitet og et bredt udbud af uddannelser i hele Danmark.

Unge med behov for støtte på vejen til uddannelse og job

Siden 1990'erne har uddannelsespolitiske målsætninger været med til at forme langt de fleste uddannelsespolitiske reformer. Målsætningen, om at 95 procent af alle unge skal have gennemført en ungdomsuddannelse i 2015, står formentlig for de fleste som den målsætning, der for alvor satte retning for uddannelsespolitikken.

95-procent-målsætningen har bidraget til en positiv udvikling, hvor langt flere danskere for-ventes at få en ungdomsuddannelse.

Det er godt. Men vores ambitioner for de unges veje til uddannelse og job rækker ud over at øge *antallet* af unge, der gennemfører en ungdomsuddannelse.

For det *første* anviser målsætningen hverken en retning eller et ambitionsniveau for unge, som har vanskeligt ved at gennemføre en ungdomsuddannelse.

Med *Aftale om bedre veje til uddannelse og job* i 2017 tog vi et stort skridt i forhold til at sikre en sammenhængende indsats for unge, der ikke tager den direkte vej til uddannelse og job. Med aftalen fulgte også nye uddannelsespolitiske målsætninger. Målsætninger der ud over et uddannelsespolitisk fokus anerkender, at for nogle unge kan et job efter grundskolen være det, der skal til for at finde motivationen til at begynde på og fuldføre en uddannelse.

Nye uddannelsespolitiske målsætninger (2017)

Alle 25-årige skal have gennemført en uddannelse, være i uddannelse eller være i beskæftigelse. Det betyder, at:

- I 2030 skal mindst 90 procent af de 25-årige have gennemført en ungdomsuddannelse.
 - I 2030 skal andelen af unge op til 25 år, som ikke har tilknytning til uddannelse eller arbejdsmarkedet, være halveret.
 - Alle unge under 25 år, der hverken er i gang med eller har fuldført mindst en ungdomsuddannelse, har ret til at få en uddannelsesplan og skal gennem en opsøgende og opfølgende indsats tilbydes vejledning om mulighederne for at øge deres formelle kompetencer på kort og på længere sigt.
-

For det *andet* har kontanthjælpsreformen fra 2014 betydet, at flere unge fra kontanthjælpssystemet er overgået til uddannelse og job.

Men der er dog stadig mange unge, der har svært ved at komme videre fra kontanthjælpssystemet. Og blandt de unge, der overgår til en uddannelse, falder cirka halvdelen fra i løbet af det første år. Når de unge falder fra, er der mange, der kommer tilbage til kontanthjælpssystemet igen. Det gælder for cirka halvdelen.

Dermed kan starten på en uddannelse, som skulle havet hjulpet den unge videre, ende med at blive endnu et nederlag og føles som ét skridt frem og to tilbage.

Både frafaldet og unge, der ikke er parate eller motiverede til uddannelse eller som ikke får den rette hjælp og støtte for at kunne gennemføre, kan også påvirke undervisningskvaliteten negativt, og skolerne skal bruge mange ressourcer på afbrudte forløb.

Frafaldet blandt unge fra kontanthjælpssystemet skal ses i en kontekst. Til sammenligning er frafaldet på eksempelvis erhvervsuddannelserne blandt øvrige unge uden en erhvervskompetencegivende uddannelse, og som *ikke* kommer fra kontanthjælpssystemet, cirka 35 procent.

Det vil regeringen gøre:

Regeringen foreslår samlet set en række konkrete initiativer, der skal skabe bedre sammenhæng i de unges vej til uddannelse og job.

Spor 1 – Alle unge, der selv tager en ungdomsuddannelse

1.1 Kvalitet, resultater og udbud

Et nyt taxameter- og tilskudssystem
Bedre uddannelsesdækning i tyndt befolkede områder
Mere viden om institutionslandskabet

1.2 Sammenhæng i vejen til uddannelse: En hestesko videre

Nyt henvisningstaxameter fra gymnasier til erhvervsskoler
Harmonisering af institutionslovgivningen
Flere erhvervsskoler og gymnasier under samme tag
Bedre vejledning om valg af videregående uddannelse
Større indsigt i de unges trivsel

Spor 2 – Unge i kontanthjælpssystemet

2.1 Unge skal uddanne sig, når de er klar

Job som et skridt på vejen til uddannelse
Ny visitationskategori følges op med vejledning
Jobrettet indsats efter to uddannelsespålæg
Fra efterværn til forværn for udsatte unge
Øget kommunalt incitament i overgangen til uddannelse
Stærkere vejledning af alle unge under 30 år
Mere viden om unge, der forlader folkeskolen uden afgangseksamen

2.2 Bedre samarbejde om de unge

Styrket indsats for at fastholde elever, der overgår fra kontanthjælpssystemet
Frafaldstruede elever skal opdages og hjælpes
Jobcentre og ungdomsuddannelser skal tale sammen om de unges behov
Bedre og mere digital kommunikation med den unge
Kommunerne skal dele deres erfaringer

Spor 1

Alle unge, der selv tager en ungdomsuddannelse

Vi forventer som samfund, at alle unge tager deres uddannelse alvorligt, at de møder til tiden og arbejder hårdt for at blive dygtige, uanset om de er i gang med at blive murer, frisør eller student. Gennem årene på en ungdomsuddannelse får de unge dannelse, kundskaber og viden med sig, og det er med til at give selvværd, identitet og mod på livet.

De unge kan med rette forvente at møde en høj kvalitet i deres uddannelser, uanset om de vælger at tage en gymnasial eller erhvervsrettet uddannelse. Kvalitet og resultater er og skal være den røde tråd gennem hele vores uddannelsessystem.

Det vil regeringen gøre:

1.1 Kvalitet, resultater og udbud

Et nyt taxameter- og tilskudssystem
Bedre uddannelsesdækning i tyndt befolkede områder
Mere viden om institutionslandskabet

1.2 Sammenhæng i vejen til uddannelse: En hestesko videre

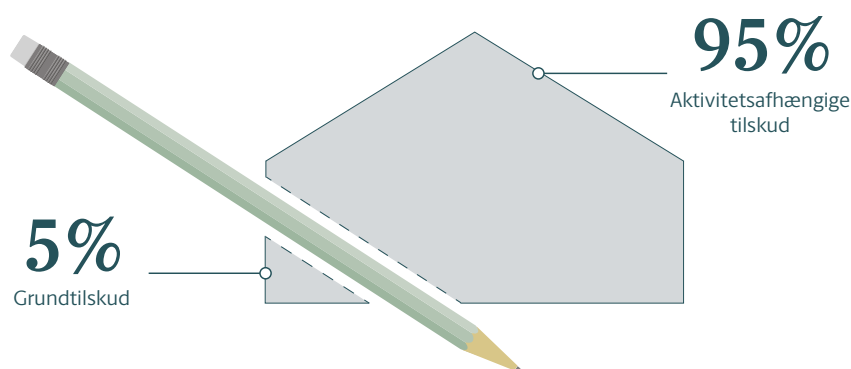
Nyt henvisningstaxameter fra gymnasier til erhvervsskoler
Harmonisering af institutionslovgivningen
Flere erhvervsskoler og gymnasier under samme tag
Bedre vejledning om valg af videregående uddannelse
Større indsigt i de unges trivsel

1.1 Kvalitet, resultater og udbud

Indretningen af den økonomiske styring af ungdomsuddannelserne er vigtig, fordi vi som samfund investerer store beløb i uddannelse. I løbet af de sidste 10 år er udgifterne til ungdomsuddannelser og SU steget fra cirka 20 til 25 mia. kr. Det er mange penge. Og vi har en forpligtelse til at sikre, at vi får så meget kvalitet for pengene som muligt.

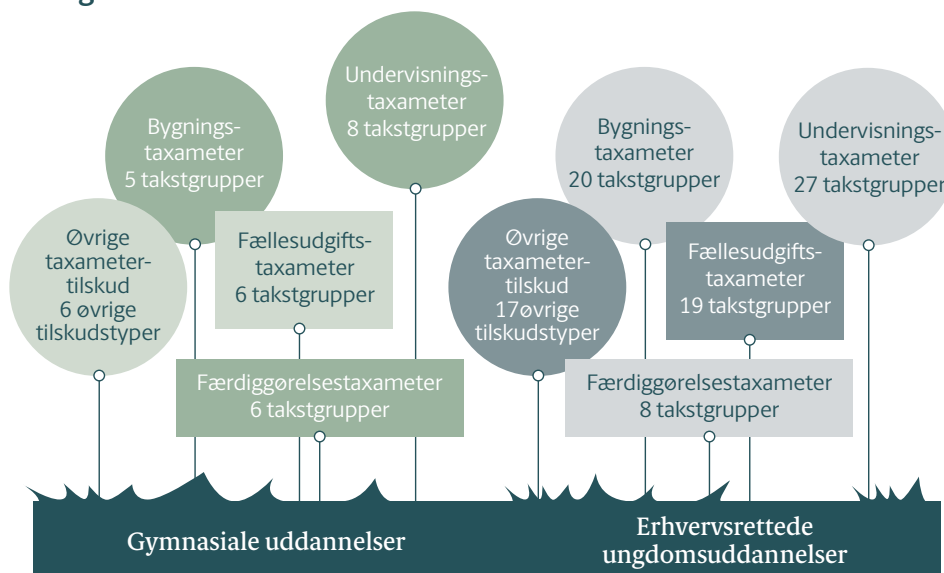
Derfor skal uddannelsernes rammer være med til at sikre kvalitet og samarbejde på tværs af uddannelsessteder eller faglige miljøer. Det kræver, at den økonomiske styring af uddannelsesstederne giver et stærkere incitament til at fokusere endnu mere på uddannelse af høj kvalitet og ikke kun aktivitet, som det er tilfældet i dag.

Taxameterstyringen tilskynder først og fremmest til at øge aktivitet

Derudover afspejler taxametertilskuddene skiftende politiske prioriteringer. Taxameter- og tilskudssystemet er derfor præget af mange taksttyper, takstgrupper, tillægstakster og særlige grundtilskud for at imødekomme særlige hensyn eller tilskynde til en bestemt type adfærd. Dette har resulteret i, at taxameter- og tilskudssystemet i dag er blevet uoverskueligt for institutionerne.

Taxametersystemet består af mange taksttyper, takstgrupper og tillægstakster

Det vil regeringen gøre:

Et nyt taxameter- og tilskudssystem

Regeringen ønsker et nyt taxameter- og tilskudssystem på ungdomsuddannelsesområdet. Derfor igangsætter regeringen et eftersyn af området, som skal munde ud i en reform af taxameter- og tilskudssystemet. Ændringer, som i højere grad understøtter, at institutionerne fokuserer på at levere høj kvalitet og resultater og tager udgangspunkt i den enkelte unge.

Regeringen ønsker også at rydde op i antallet af tilskud, så systemet bliver enkelt og gennemsigtigt og understøtter de uddannelsespolitiske ambitioner bedre.

Konkret ønsker regeringen, at et nyt taxameter- og tilskudssystem skal leve op til 6 overordnede succeskriterier.

6 succeskriterier for et nyt taxameter- og tilskudssystem

1. **Høj kvalitet, der sikrer de rette kompetencer:** Taxameter- og tilskudssystemet skal understøtte, at institutionerne prioriterer kvalitet i uddannelserne og understøtter de uddannelsespolitiske målsætninger.
 2. **Geografisk nærhed og hensigtsmæssig geografisk dækning og fordeling af udbud:** Taxameter- og tilskudssystemet skal understøtte, at uddannelsesudbuddet er bredt geografisk fundet, og at der er en balanceret fordeling mellem udbud af almene uddannelser og erhvervsrettede uddannelser.
 3. **Lavere frafald og hurtigere omvalg:** Taxameter- og tilskudssystemet skal understøtte de unges uddannelsesvalg, herunder i forhold til at understøtte tidligt omvalg og mindske frafald og dobbeltuddannelse.
 4. **Simpel og gennemsigtig tilskudsmodel:** Taxameter- og tilskudssystemet skal være simpelt særligt i forhold til antallet af takster og være gennemsigtigt for både institutioner og for staten.
 5. **Styrbar og fleksibel tilskudsmodel:** Taxameter- og tilskudssystemet skal understøtte en langsigtet strategisk udvikling, samtidig med at systemet skal understøtte kapacitetstilpasninger i henhold til udvikling i eksempelvis demografi og søgemønstre.
 6. **Omkostningseffektiv institutionsdrift:** Taxameter- og tilskudssystemet skal understøtte en omkostningseffektiv institutionsdrift.
-

Bedre uddannelsesdækning i tyndt befolkede områder

Regeringen vil arbejde for, at erhvervsuddannelserne og de erhvervsgymnasiale uddannelser kommer tættere på de unge, så de unge får lettere ved at begynde på en erhvervsrettet uddannelse i de egne, hvor der ikke findes et udbud i forvejen.

Regeringen afsætter derfor 25 mio. kr. til nye uddannelsessatellitter af erhvervsrettede uddannelser. Pengene skal gå til, at uddannelsessteder kan få dækket deres etableringsomkostninger til at starte en ny satellit, herunder nye linjer, af erhvervsuddannelser eller erhvervsgymnasiale uddannelser. Det kan for eksempel være et nyt udbud af grundforløb 1 på erhvervsuddannelserne i et område, hvor der ikke er et tilsvarende udbud i forvejen. Det kan også være at etablere en htx-linje i et område, hvor der kun ligger et alment gymnasium.

På den måde vil en ung, der tidligere ikke havde erhvervsuddannelser eller erhvervsgymnasiale uddannelser i sit nærområde få muligheden for at vælge disse uddannelser til.

Initiativet bygger på videre på en række andre initiativer, der understøtter udbuddet af ungdomsuddannelser i de tyndt befolkede områder:

Initiativer der understøtter udbuddet af ungdomsuddannelser i tyndt befolkede områder

10 mio. kr. til små erhvervsskoler i 2019 samt 10 mio. kr. årligt i reserve til øvrige initiativer i yderområder i 2020-2022

Der er med *Aftale om Fra folkeskole til faglært – Erhvervsuddannelser til fremtiden* taget tilløb til at understøtte et bredt geografisk udbud af ungdomsuddannelserne. Der afsættes således 10 mio. kr. i 2019 til et særtilskud til små erhvervsskoler, der modtager udkantstilskud, og som har under 450 årselever samt 10 mio. kr. i reserve i perioden 2020-2022 til øvrige initiativer, der skal understøtte erhvervsuddannelserne i yderområderne.

10 mio. kr. årligt til små gymnasier i 2019-2022

Regeringen og Dansk Folkeparti blev med finansloven for 2019 enige om at afsætte 10 mio. kr. årligt i perioden 2019-2022 til et midlertidigt løft af udkantstilskuddet på de små gymnasier med langt til større byer.

4,5 mio. kr. til etablering af nye SOSU-afdelinger i 2021 og 2022

Regeringen og Dansk Folkeparti med finansloven for 2019 enige om, at der afsættes 1,5 mio. kr. i 2021 og 3 mio. kr. i 2022 til etableringstilskud til nye satellitter med henblik på en bedre geografisk dækning af social- og sundhedsuddannelser i områder, hvor dækningen i dag er mangelfuld på grund af afstandsforskelene.

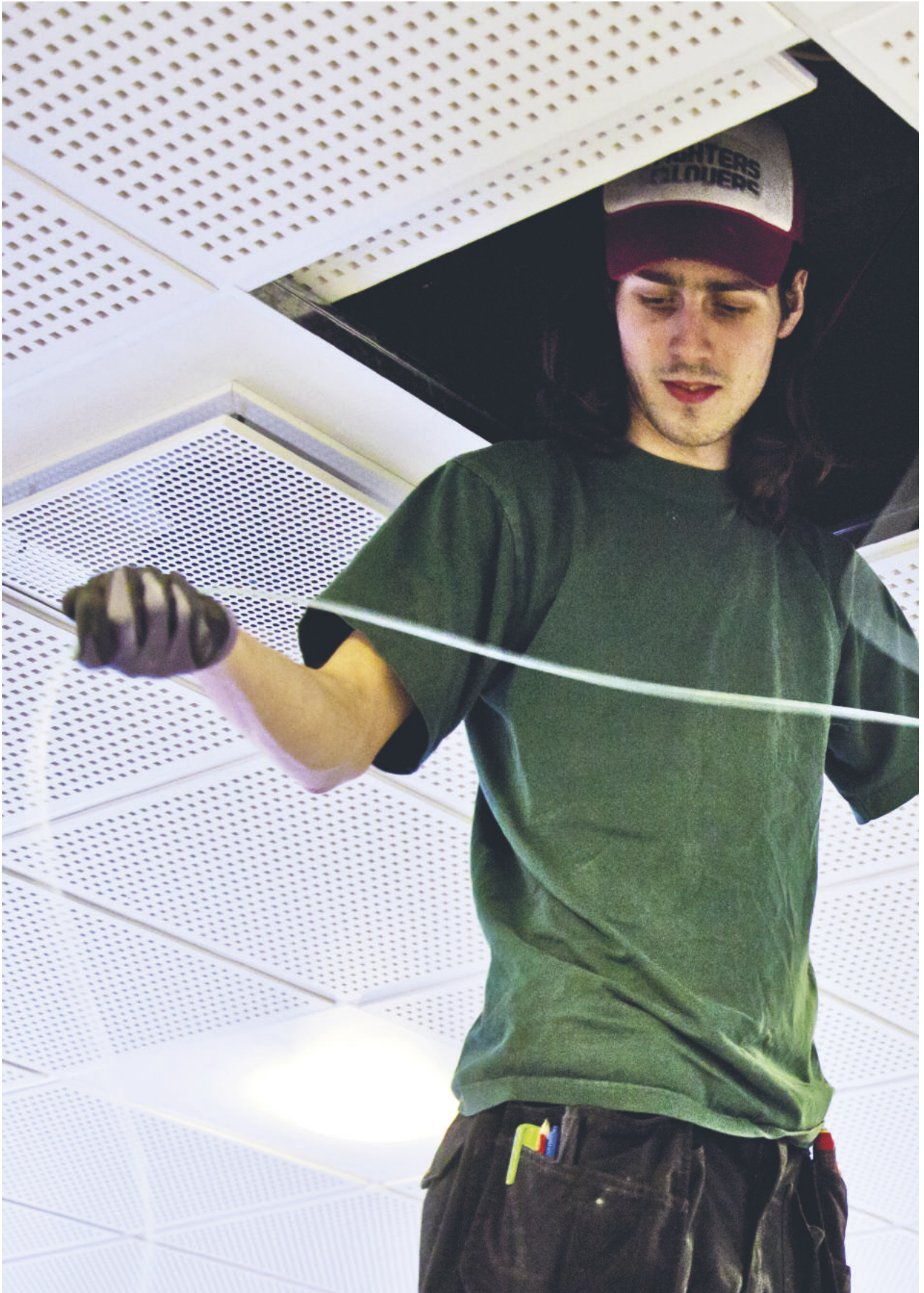
Kilde: Aftaler om finansloven for 2019.

Mere viden om institutionslandskabet

Siden strukturreformen i 2007, hvor de offentlige gymnasier, voksenuddannelsescentre og social- og sundhedsskolerne efterfulgte erhvervsskolerne og blev selvejende statslige institutioner, har institutionslandskabet ændret sig markant. Hvor nogle institutioner har oplevet elevfremgang, har andre oplevet det modsatte. I denne proces er nogle institutioner fusioneret eller har indgået i andre former for samarbejde, mens andre er forblevet sig selv.

Men vi ved meget lidt om, hvilken effekt denne udvikling har haft på eksempelvis kvalitet og uddannelsesdækning.

Regeringen vil derfor tage en 'temperaturmåling' på udviklingen af institutionsstrukturen for at skabe et overblik over uddannelseslandskabet. 'Temperaturmålingen' skal blandt andet afdække udviklingen i campusdannelser og fusioner, aktivitetsudviklingen og de unges søgemønstre. Temperaturmålingen skal sikre, at vi har den viden, der skal til for løbende og fra centralt hold at fremme uddannelser af høj kvalitet og en bred geografisk uddannelsesdækning.

1.2 Sammenhæng i vejen til uddannelse: En hesteko videre

Årene efter grundskolen er vigtige og formative, og det er ikke lykken at være på en ungdomsuddannelse, man har valgt, men som viser sig ikke at matche ens fremtidsdrømme. Det kan give en oplevelse af nederlag og en følelse af ikke at være god nok. Derfor skal vi ikke for enhver pris arbejde for at fastholde de unge i deres førstevalg. Og jo tidligere man som ung kan få en hesteko videre til den rigtige uddannelse, desto bedre.

Målet er ikke, at alle unge skal prøve sig frem og skifte vej en eller flere gange undervejs, men vi skal omvendt heller ikke fortælle de unge, at deres valg ikke kan omgøres.

Det skal ikke være opfattelsen af, at nogle uddannelser er bedre end andre, der afgør valget. For mange unge er valget af ungdomsuddannelse dog i stigende grad blevet et fravalg eller tilvalg af de gymnasiale uddannelser i stedet for at være et frit valg baseret på interesser og fremtidsdrømme uafhængigt af køn.

Fakta om uddannelsesvalg

Cirka tre ud af fire unge vælger en gymnasial uddannelse efter grundskolen. Og kun knap hver femte elev en erhvervsuddannelse.

For knap 20 år siden valgte næsten hver tredje elev en erhvervsuddannelse.

Vi er et godt stykke fra at nå vores mål om, at 25 procent af de unge skal vælge en erhvervsuddannelse direkte efter 9. klasse og 10. klasse i 2020 og 30 procent i 2025.

Flere drenge (60 procent) end piger (40 procent) søger ind på erhvervsuddannelserne, og andelen af piger, der søger ind, er faldet mere end andelen af drenge de seneste 18 år.

Cirka 60 procent af piger søger mod gymnasiet, mens det kun gør sig gældende for cirka 40 procent af drengene.

En tredjedel af erhvervsskoleeleverne, der ikke kommer direkte fra grundskolen, har en gymnasial uddannelse bag sig.

Knap hver tiende ung under 30 år har gennemført både en gymnasial uddannelse og en erhvervsuddannelse.

Perspektiver fra de unge – gymnasiet som det sikre valg

Som led i arbejdet med udspillet har vi talt med en gruppe unge for blandt andet at høre om deres oplevelser i forhold til at vælge uddannelse. Ifølge disse unge, er det en udbredt opfattelse, at både forældre, studievejledere og klassekammerater anser det almene gymnasium som det bedste uddannelsesvalg efter grundskolen.

Perspektiver fra de unge – Det almene gymnasium som det sikre valg

“Det matcher ikke særlig godt: Forventningen om, at vi alle skal læse videre. Det er ikke den måde, alle lærer på. Jeg lærer ikke på den måde. Jeg lærer ikke fra en bog. Jeg lærer fra en person, der oplærer mig. Vi skal ikke alle sammen lære fra bøger.”

Mand, 25 år, faglært, i job

Perspektiver fra de unge – Det almene gymnasium som det sikre valg

“Det var en almindelig forventning, at man efter 9. klasse startede på gymnasiet. Både fra forældre, venner og uddannelsesvejlederen, fordi det er der så mange, der gør. Der er også sådan lidt en snobbet kultur omkring, at stx, hhx og htx er bedre end en erhvervsuddannelse. Så man prøver dér først, og hvis det går galt, så kan man prøve noget andet.”

Kvinde, 21 år, sabbatår

Perspektiver fra de unge – Det almene gymnasium som det sikre valg

“Alle andre valgte gymnasiet. Jeg vidste ikke hvad jeg skulle, men jeg hældte mest til stx, fordi det var det mest almindelige.”

Mand, 21 år, sabbatår

Det vil regeringen gøre:

Nyt henvisningstaxameter fra gymnasier til erhvervsskoler

Institutionerne skal tilskyndes til at samarbejde med udgangspunkt i den unges behov, og de skal hjælpe unge til omvalg, hvor det er relevant. Det skal de gøre uden at skæve til økonomiske konsekvenser for dem selv.

Derfor vil regeringen som et første element i et nyt taxameter- og tilskudssystem indføre et *henvisningstaxameter*, hvor udbydere af gymnasiale uddannelser belønnes for at aflevere elever til erhvervsuddannelserne. Hvis en elev har valgt forkert, skal han eller hun have "en hestesko" videre til en anden uddannelse, der passer bedre.

Fakta om henvisningstaxameteret

Henvisningstaxameteret skal udbetales til udbydere af gymnasiale uddannelser som en fast takst på baggrund af henvisninger af elever til erhvervsuddannelser i løbet af det 1. år. Overgangen til erhvervsuddannelsen skal ske i umiddelbar forlængelse af elevens udmeldelse af den gymnasiale uddannelse, og det skal være en betingelse, at eleven forankres på erhvervsuddannelsen. Regeringen lægger derfor op til at tilskuddet udbetales 6 måneder efter henvisningen.

Harmonisering af institutionslovgivningen

Offentlige gymnasier, VUC'er og erhvervsskoler er baseret på forskellige institutionslove. Disse forskellige skyldes institutionsområdernes forskellige forhistorie, udbud og interesser. Der er en række lovgivningsmæssige barrierer, som i praksis kan besværliggøre, at uddannelsesstederne kan arbejde sammen på tværs.

Det skal ikke være forskelle i lovgivning, der bremser samarbejde på tværs. Som led i 'temperaturmålingen' af institutionsudviklingen vil regeringen derfor arbejde for en harmonisering af institutionslovene for erhvervsrettede og almen-gymnasiale uddannelser samt voksenuddannelser. Arbejdsmarkedets parter og centrale interesser vil blive tæt inddraget i denne proces.

Flere erhvervsskoler og gymnasier under samme tag

Tværfaglige institutioner med både erhvervsuddannelser og erhvervs- og almen-gymnasiale uddannelser betyder, at de unge kan vælge mellem forskellige erhvervsuddannelser eller gymnasiale uddannelser under samme tag.

Det kan også være med til at gøre det lettere at skifte uddannelse. For den unge, fordi det kan være mere overskueligt og trygt at flytte uddannelse inden for den samme institution, som man kender og er fortrolig med. For institutionen, fordi der ikke vil være et økonomisk tab forbundet med at sende den unge videre.

Men der er en række barrierer for tværfaglige samarbejder og fusioner. Forskellige vilkår og regler for fusioner på tværs af institutioner medfører, at uddannelsesinstitutioner, ofte i tyndt befolkede områder i Danmark, i nogle tilfælde ikke har et økonomisk incitament til at fusionere med andre institutioner, fordi institutionerne kan opleve fusionen som økonomisk mindre attraktiv.

Derfor foreslår regeringen at justere reglerne for grundtilskud ved fusioner, så institutionerne bl.a. beholder en større del af deres grundtilskud, når de fusionerer. Regeringen foreslår også at udvide det nuværende fusionstilskud til at omfatte tværgående, samlokaliserede institutioner. Det vil sige institutioner, der flytter sammen i de samme bygninger, men som ikke fusionerer til én institution. Dette vil også minimere barrierene for en egentlig fusion på sigt.

Sidst, men ikke mindst, foreslår regeringen at understøtte ensartede økonomiske vilkår i yderområderne af Danmark ved at harmonisere reglerne for udkantstilskud, så institutionerne stilles mere lige i forhold til at modtage udkantstilskud.

Bedre vejledning om valg af videregående uddannelse

Det er afgørende, at kommende studerende også understøttes i deres valg af videregående uddannelse efter ungdomsuddannelsen. Det er også vigtigt, at vejledningen er fordomsfri og ikke er med til at understøtte kønsstereotype valg. Det kræver, at de unge både har mulighed for at modtage kollektiv og individuel vejledning.

Regeringen vil derfor styrke vejledningen i regi af Studievalg Danmark, da Studievalg Danmark har en unik position i forhold til at understøtte, at flere unge vælger den rigtige videregående uddannelse og dermed får en god overgang fra elev på en ungdomsuddannelse til studerende på en videregående uddannelse. Konkret vil regeringen øge vejledningen på ungdomsuddannelserne ved at give mulighed for mere individuel og kollektiv vejledning, indsatser over for frafaldstruede studerende og opbygning af viden om uddannelsesvalg og lignende. Dermed får vejlederne eksempelvis mere tid til den enkelte unge og kan oftere vejlede eksempelvis elever på gymnasier og erhvervsskoler i mindre hold.

Større indsigt i de unges trivsel

En god sammenhæng i vejen til uddannelse og job handler også om, at de unge trives fagligt og socialt undervejs.

De årlige trivselsmålinger i grundskolen og på erhvervsuddannelserne viser, at eleverne generelt har høj faglig og social trivsel. Dette gælder også blandt unge i udskolingen. Det er meget positivt.

Ikke desto mindre er det vigtigt at fastholde fokus på de unges trivsel. Med *Aftale om Fra folkeskole til faglært – Erhvervsuddannelser til fremtiden* fra november 2018, er der vedtaget en række initiativer, som sætter fokus på de unges motivation og trivsel gennem de rette strukturer, klare rammer og bedre ungemiljøer. Desuden indeholder aftalen en række initiativer, der skal nedbringe de unges fravær på erhvervsuddannelserne. Højt fravær reducerer de unges tilknytning til uddannelsesfællesskabet og kan være et faresignal om mistrivsel.

Der er dog samtidig indikationer på, at en stigende andel af de unge har udfordringer med deres mentale helbred, problemer med at sove og oftere føler sig nervøse eller stressede. Den Nationale Sundhedsprofil 2017 viser for eksempel, at andelen af 16-24-årige som oplever, at de har et dårligt mentalt helbred, er steget fra cirka 12 procent i 2010 til 18,3 procent i 2017 – og blandt unge kvinder er det knap hver fjerde, som oplever at have et dårligt mentalt helbred, mens det blandt unge mænd er omtrent hver ottende.

Regeringen tager selvfølgelig denne udvikling alvorligt. Som en del af regeringens handlingsplan for psykiatrien *Vi løfter i fællesskab – En samlet handlingsplan for psykiatrien frem mod 2025* har regeringen derfor fremlagt en række initiativer, som har til formål at forebygge og nedbringe psykisk mistrivsel blandt børn og unge. Med udgangspunkt i handlingsplanen er regeringen og satspuljepartierne enige om at iværksætte følgende:

Aftale om satspuljen for 2019-2022: Udvalgte Initiativer målrettet psykisk mistrivsel blandt børn og unge

- Udvikling og implementering af lettere behandlingstilbud i regi af kommunernes pædagogiske psykologiske rådgivning (PPR).
 - Udvikling af forebyggende kommunale tilbud til sårbare unge mellem 13-25 år.
 - Det åbne og anonyme rådgivningstilbud Headspace udbredes.
 - Forsøgsordning med vederlagsfri psykologhjælp for 18-20 årige med depression og angst udvides til også at inkludere 21-årige.
 - Rådgivningskapaciteten i Studenterrådgivningen på de videregående uddannelser øges.
 - Etablering af et kompetencecenter til opsporing og forebyggelse af psykiske problemer blandt børn og unge, som er pårørende til for eksempel en forælder med psykiske problemer.
-

Ovenstående initiativer skal ses i sammenhæng med, at der i *Aftale om satspuljen for 2018-2021* er prioriteret midler til henholdsvis afprøvning af en fremskudt regional funktion i børne- og ungdomspsykiatrien, en forsøgsordning med vederlagsfri psykologbehandling til unge mellem 18-20 år med depression og angst samt en uddannelse i stress-fri hverdag for børn og unge.

Regeringen har samtidig igangsat en række tiltag på sundhedsområdet med fokus på unges tilknytning til uddannelse og job. Blandt andet indgår tilknytning til arbejdsmarkedet som en indikator i de nationale mål for sundhedsvæsenet, samtidig med at der arbejdes på at udvikle en indikator for tilknytning til uddannelse for unge med psykiske lidelser.

Med Kræftplan IV er der desuden afsat midler til forskellige initiativer målrettet unge kræftpatienter i hele landet, herunder til at skabe samlingssteder for unge med kræft og til at indrette ungestuer/opholdsstuer på hospitalerne og kompetenceudvikling af personale i forhold til de unge kræftpatienters problemstillinger.

Sundhedsministeren har også i 2018 nedsat et ungepanel, der skal bidrage til større indsigt i de tendenser i tiden, som påvirker unges psykiske trivsel negativt – og ikke mindst hvad man kan gøre for at få rettet op på nogle af de forhold, der påvirker de unges trivsel i en negativ retning.

Panelet og regeringens øvrige tiltag skal bidrage til at komme et spadestik dybere i at forstå, hvad det er, der karakteriserer de unge, som oplever tegn på dårligt mentalt helbred, og hvilken sammenhæng trivsel og mistrivsel har for de unges uddannelses- og beskæftigelsesveje. Arbejdet skal give os mere viden, så vi kan sætte ind og hjælpe de unge på den rigtige måde på de rigtige tidspunkter.

Regeringen fremlagde desuden udspillet *Flere mennesker med handicap skal i job* i efteråret med en række initiativer, som skal bidrage til at styrke beskæftigelsen for personer med handicap. Regeringens mål er, at initiativerne skal bidrage til, at 13.000 flere personer med handicap skal i beskæftigelse frem mod 2025. Der er efterfølgende indgået en satspuljeaftale for 2019, hvor der er afsat 128,4 mio. kr. til 11 initiativer.

For unge med handicap er der især lagt vægt på at sikre bedre uddannelsesmuligheder samt mulighed for at beholde hjælpemidler til jobsøgning i overgange mellem uddannelse og beskæftigelse. Samtidig skal flere af initiativerne bidrage til at skabe mere viden om, hvad der virker for at få personer med handicap i beskæftigelse.

Spor 2

Unge i kontanthjælps-systemet

Målet for alle unge i kontanthjælpssystemet skal være at få fod under eget bord. Men reglerne er skruet sådan sammen, at målet for alle unge er uddannelse, hvorfor indsatsen er rettet mod uddannelse. Problemet er, at vejen til uddannelse kan være vidt forskellig fra ung til ung. Nogle unge kan have gavn af først at få et job, for så at tage en uddannelse senere hen.

De unge skal selv være motiverede. En uddannelse er et privilegium og et springbræt videre – det må aldrig være en pligt eller en straf.

Kontanthjælpsreformen har betydet, at flere unge fra kontanthjælpssystemet er overgået til uddannelse og job. Det er positivt. Men der er stadig mange unge, der har svært ved at komme videre fra kontanthjælpssystemet. Og blandt de unge, der begynder på en uddannelse, er der mange, der falder fra.

Det vil regeringen gøre:

2.1 Unge skal uddanne sig, når de er klar

- Job som et skridt på vejen til uddannelse
- Ny visitationskategori følges op med vejledning
- Jobbrettet indsats efter to uddannelsespålæg
- Fra efterværn til forværn for udsatte unge
- Øget kommunalt incitament i overgangen til uddannelse
- Stærkere vejledning af alle unge under 30 år
- Mere viden om unge, der forlader folkeskolen uden afgangseksamen

2.2 Bedre samarbejde om den unge

- Styrket indsats for at fastholde elever, der overgår fra kontanthjælpssystemet
- Frafaldstruede elever skal opdages og hjælpes
- Jobcentre og ungdomsuddannelser skal tale sammen om de unges behov
- Bedre og mere digital kommunikation med den unge
- Kommunerne skal dele deres erfaringer

2.1 Unge skal uddanne sig, når de er klar

Når unge starter på en uddannelse, skal de være motiverede og have den rette støtte i overgangen. For nogle unge giver valget af ungdomsuddannelse sig selv. For andre unge kan et job efter grundskolen være det, der skal til for at finde motivationen til at påbegynde og fuldføre en uddannelse.

Med reformen af det forberedende uddannelsesområde og etablering af de nye uddannelsespolitiske målsætninger, der følger *Aftale om bedre veje til uddannelse og job*, skal alle 25-årige i højere grad være rustet til at indgå på arbejdsmarkedet og i samfundslivet, enten ved at tage en uddannelse, være i uddannelse eller have fast tilknytning til arbejdsmarkedet.

Regeringen ønsker, at indsatsen i kontanthjælpssystemet skal være i overensstemmelse med de nye uddannelsespolitiske målsætninger. Kontanthjælpssystemet skal favne bredt, og der skal skabes flere og mere fleksible veje til uddannelse og job.

Hvad ved vi?

I 2017 var der 63.000 unge under 30 år, der på et tidspunkt modtog uddannelseshjælp i kontanthjælpssystemet. Alle disse unge får et såkaldt uddannelsespålæg, der danner rammen for en indsats i jobcentret, der entydigt er rettet mod uddannelse.

Fakta om uddannelsespålægget og uddannelseshjælp

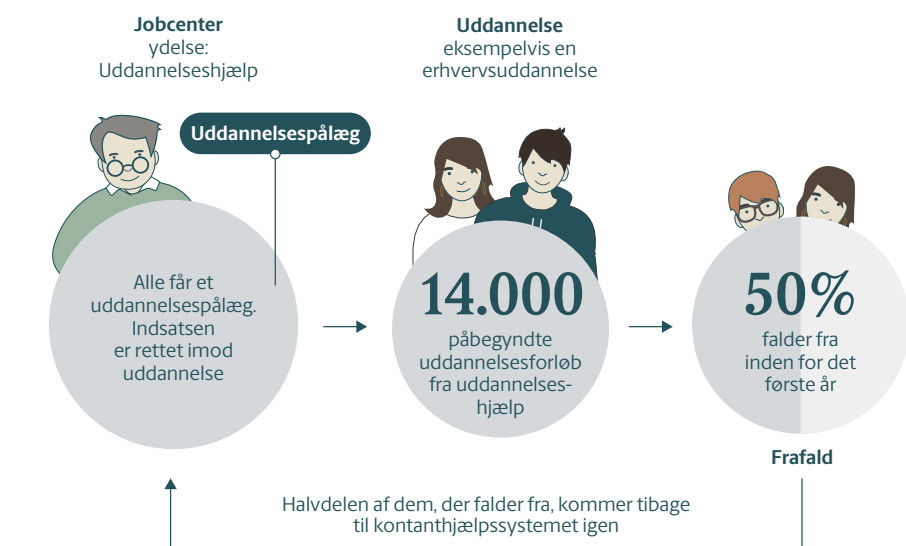
I dag får alle unge under 30 år, der møder op i jobcenteret, et uddannelsespålæg, med mindre de allerede har gennemført en erhvervskompetencegivende uddannelse som for eksempel tømrer, kontorassistent, social- og sundhedsassistent eller en videregående uddannelse. Det betyder, at de unge, der kan, hurtigst muligt skal starte på en uddannelse, som de vurderes at kunne gennemføre. De unge, der ikke er helt klar til at starte på en uddannelse, får en uddannelsesrettet indsats, så de hurtigst muligt kan blive klar til at starte på en uddannelse og gennemføre den.

Unge under 30 år i kontanthjælpssystemet, der ikke har en erhvervskompetencegivende uddannelse, modtager uddannelseshjælp som forsørgelsesydelse. Ydelsen er som udgangspunkt på niveau med SU.

Blandt de unge, der *afgik* fra uddannelseshjælp i 2017, begyndte cirka 40 procent på en uddannelse, svarende til cirka 14.000 påbegyndte uddannelsesforløb. Mange må formodes at være blevet en del af hverdagen på uddannelsen, hvor de har fået kammerater og er kommet godt i gang med undervisningen. Uddannelse blev dermed vejen ud af kontanthjælpssystemet.

Men der er stadig mange unge, der har svært ved at komme videre fra kontanthjælpssystemet. Og blandt de unge, som overgår til en uddannelse, falder cirka halvdelen fra i løbet af det første år. Når de unge falder fra, er der mange, der kommer tilbage til kontanthjælpssystemet igen. Det gælder for cirka halvdelen.

Vejen til uddannelse for unge i kontanthjælpssystemet

Det vil regeringen gøre:

Job som et skridt på vejen til uddannelse

Det kan også være godt for et ungt menneske at få et job. Regeringen tror på, at nogle unge kan have gavn af mere faste strukturer i dagligdagen, hvor der er klare rammer og forventninger, og hvor der er nogen, der regner med, at de møder op hver dag. På en arbejdsplads kan unge opleve at indgå i et fællesskab, tage ansvar og løse konkrete opgaver, der gør en forskel.

Erfaringer fra et job kan dermed udvikle den unge og genskabe motivationen til uddannelse. På samme måde kan et job være grundlaget for at træffe det rigtige uddannelsesvalg på et senere tidspunkt.

Derfor foreslår regeringen, at unge under 30 år i kontanthjælpssystemet uden en erhvervs-kompetencegivende uddannelse fremover skal modtage '*ungehjælp*' frem for uddannelseshjælp. Det skal afspejle, at vejen til uddannelse og job kan være forskellig fra ung til ung, og at indsatsen skal indrettes efter den enkeltes forudsætninger. Ydelsen vil være på samme niveau som før.

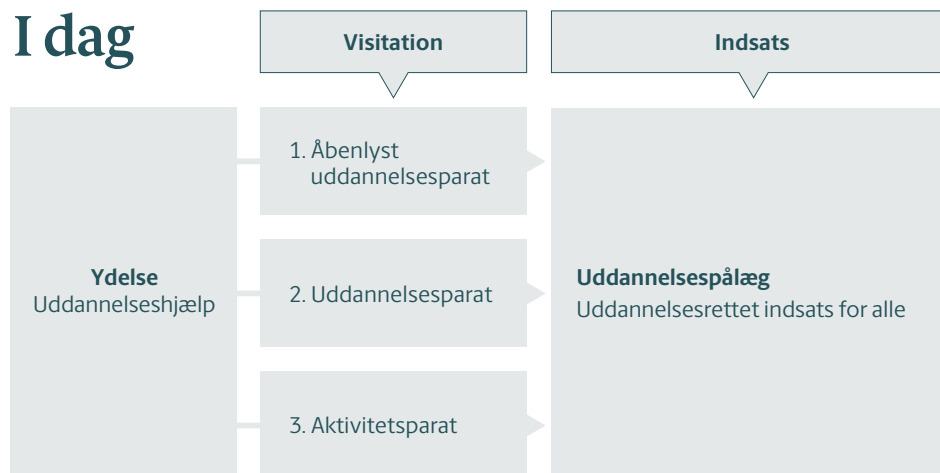
Regeringen ønsker konkret at:

- *Indføre en ny visitationskategori*, så unge også kan visiteres som jobparate. Da det langsigtede mål fortsat er uddannelse, skal kommunen først vurdere, om den unge er uddannelsesparat. Hvis det ikke er tilfældet, skal kommunen vurdere, om den unge er jobparat. At være jobparat indebærer, at kommunen vurderer, at den unge inden for tre måneder kan forsørge sig selv via et ordinært job. Jobparate vil ikke have et uddannelsespålæg. Hvis den unge hverken er uddannelses- eller jobparat, skal kommunen visitere den unge aktivitetsparat.
- *Justere uddannelsespålægget for aktivitetsparate*, så kommunen altid skal overveje, om den rigtige vej for disse unge i første omgang er et job. Hvis det er tilfældet, kan den unge undtages fra uddannelsespålægget, og indsatsen i jobcentret skal i stedet rettes mod job. Det kan gælde unge, som ikke er jobparate, men som alligevel vil kunne få gavn af en indsats rettet mod job.

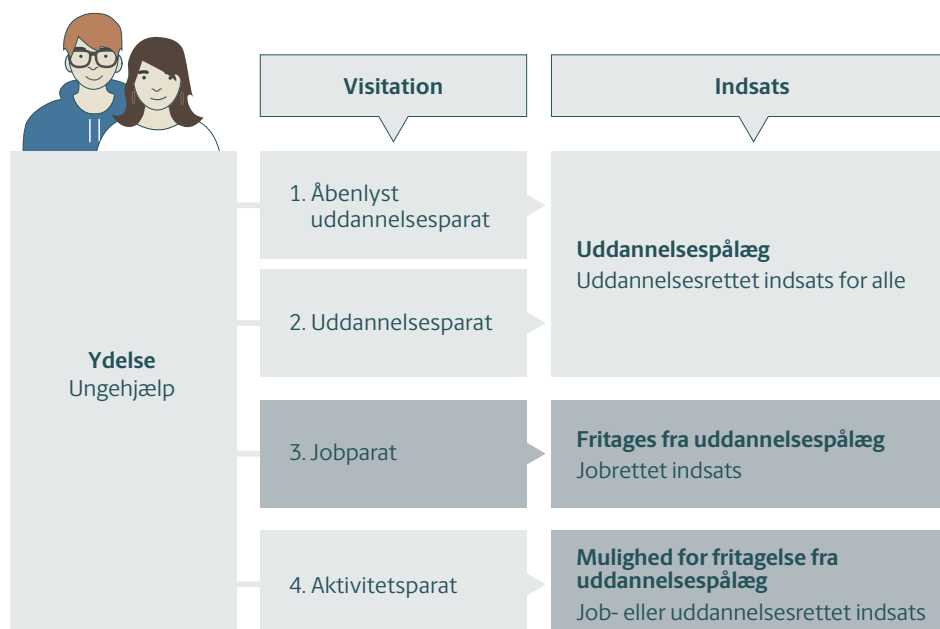
Initiativerne vil blive suppleret af en ny vejledning, der anviser mulighederne for et mere *jobrettet fokus* i den uddannelsesrettede indsats, hvor det kan være relevant for unge, der fortsat har et uddannelsespålæg.

Målgruppen for initiativerne om en mere jobrettet indsats er unge, der vurderes at være tættere på arbejdsmarkedet og uddannelse. Det betyder, at der stadig vil være en gruppe, der er langt fra både uddannelse og arbejdsmarkedet, og som ikke berøres af initiativerne. Det er blandt andet den mindre gruppe af unge i kontanthjælpssystemet, der har særligt komplekse funktionsnedsættelser eller sammensatte sociale og faglige problemer.

Ydelse og indsats for unge i kontanthjælpssystemet

Ny model — Ungeudspil

Ny visitationskategori følges op med vejledning

Den nye visitationskategori følges op af en vejledning, der skal understøtte kommunernes praksis i forhold til visitationen. Vejledningen skal bidrage til at sikre, at der skabes en ensartet visitationspraksis på tværs af kommunerne.

Jobrettet indsats efter to uddannelsespålæg

Cirka hver anden ung, der overgår til en uddannelse fra uddannelseshjælp, falder fra deres uddannelse allerede i løbet af det første år. Uddannelsesfrafaldet blandt uddannelseshjælpsmodtagere kan hænge sammen med, at de unge ikke er motiverede til at deltage i undervisningen, hvis de ikke har søgt ind på uddannelsen af egen vilje. Der kan også være unge, som starter på en uddannelse for at undgå at være i kontanthjælpssystemet, selvom jobcentret har vurderet, at den unge ikke er klar. Gentagne frafald kan opleves som et stort nederlag for den unge, og det kan påvirke kvaliteten af undervisningen og motivationen hos de øvrige studerende.

Regeringen foreslår derfor at indføre en jobrettet indsats efter to uddannelsespålæg, så indsatsen altid skal rettes mod job, hvis en ung to gange tidligere er overgået til en uddannelse som led i et uddannelsespålæg, men dernæst er faldet fra. I de tilfælde skal den unge fremadrettet automatisk fritages fra en uddannelsesrettet indsats. Den unge kan ligesom i dag altid selv vælge at starte på en uddannelse.

Fra efterværn til forværn for udsatte unge

Det er ikke kun unge i kontanthjælpssystemet, der kan have gavn af at komme i uddannelse eller at blive en del af et arbejdsfællesskab. For unge under 18 år og unge i efterværn (hjælpen til bl.a. tidligere anbragte unge over 18 år) kan det at indgå i et forpligtende kollegialt fællesskab og få tildelt ansvar for konkrete arbejdsopgaver, for eksempel ved praktik i en virksomhed, være med til at løfte troen på egne evner og give den unge gejst og motivation for at tage en uddannelse. Det kan samtidig give den unge de fornødne kompetencer til at kunne indgå på en arbejdsplads i et egentligt job – enten i form af et fritidsjob eller senere i livet.

Regeringen vil derfor også understøtte den tidlige indsats og sikre et mere jobrettet fokus i overgangen til voksenlivet. Derfor skal lovgivningen tilpasses, så der er fokus på uddannelse og beskæftigelse. Dertil udbygges vejledningen til kommunerne med konkrete eksempler på mulighederne for mere beskæftigelsesrettede initiativer som for eksempel fritidsjob og praktikforløb.

Øget kommunalt incitament i overgangen til uddannelse

Med *Aftale om bedre veje til uddannelse og job* får kommunerne per 1. august 2019 ansvaret for alle unge under 25 år, indtil den unge har gennemført en ungdomsuddannelse eller opnået fast tilknytning til arbejdsmarkedet. Kommunerne får også ansvaret for at etablere en ny kommunal ungeindsats, der skal koordinere den samlede ungeindsats på tværs af uddannelses-, beskæftigelses- og socialindsatsen i den enkelte kommune.

Regeringen ønsker at understøtte dette ansvar yderligere og give den enkelte kommune et styrket incitament til først at sende den unge i uddannelse, når de unge er motiverede og har forudsætningerne for at gennemføre uddannelsen.

Regeringen vil derfor afsætte 40 mio. kr. over de næste fire år til en uddannelsesbonus til kommunerne. Bonusen udbetales til kommuner, der øger andelen af unge med en fast tilknytning til uddannelse, efter de er overgået fra kontanthjælpssystemet.

Bonusordningen skal give kommunerne et ekstra incitament til først at sende unge i uddannelse, når de vurderes at kunne gennemføre, samtidig med at kommunen får et forstærket incitament til at støtte unge, når de er startet på uddannelsen.

Stærkere vejledning af alle unge under 30 år

Regeringen vil fastholde målsætningen om, at langt de fleste unge i kontanthjælpssystemet på sigt skal opnå en erhvervskompetencegivende uddannelse. Regeringen vil derfor afsætte 11 mio. kr. årligt til, at initiativerne om den jobrettede indsats ledsages af en styrket vejledningsindsats over for alle unge under 30 år, som ikke har en erhvervskompetencegivende uddannelse.

Med *Aftale om bedre veje til uddannelse og job* vil alle unge under 25 år fremadrettet blive omfattet af den kommunale ungeindsats' opsøgende vejledning. Med dette initiativ foreslår regeringen derfor, at målgruppen for den opsøgende vejledningsindsats udvides til også at omfatte de 25-29-årige.

Initiativet indebærer, at kommunerne skal opsøge unge – også selvom de er i beskæftigelse – og vejlede dem om uddannelse og erhverv. Det skal sikre, at de unge har overblik over deres muligheder og fortsat har gode forudsætninger for at starte på en uddannelse, når de er klar.

Mere viden om unge, der forlader folkeskolen uden afgangseksamen

Alle elever bør gennemføre 9. klasses afgangseksamen. Hvert år er der imidlertid mange elever i det danske skolesystem, som ikke aflægger alle folkeskolens 9. klasseprøver – det vurderes, at cirka 10 procent af eleverne mangler en eller flere prøver. Vi ved dog meget lidt om denne gruppe af unge. Derfor foreslår regeringen at sætte gang i et analysearbejde, der skal etablere et kvantitativt og kvalitativt datagrundlag for de elever, der ikke tager 9. klasses afgangseksamen.

Analysearbejdet skal afdække elevernes personlige forhold, herunder sociale, kønsmæssige, familiemæssige, helbreds-mæssige og økonomiske forhold. Analysen skal endvidere afdække elevernes skolegang i årene forud for afslutning af 9. klasse, herunder afdække hvilke skolemæssige eller andre forhold, der medvirker til, at de ikke gennemfører afgangseksamen. En særlig udsat gruppe i denne sammenhæng kan være børn anbragt uden for hjemmet.

2.2 Bedre samarbejde om den unge

Når man starter på en uddannelse, sker der mange nye ting, og det kan være en stor omvæltning at gå fra kontanthjælpssystemet til at være studerende med alle de krav og forpligtelser, det medfører. Der er nye mennesker, nye rammer og en helt ny hverdag, hvor man skal følge undervisningen og holde sig på forkant med lektier og forberedelse. Nogle af de unge kan således have behov for ekstra støtte. Derfor skal der være en sammenhængende og koordineret indsats mellem jobcentre, uddannelsesvejledere og uddannelsesinstitutioner.

Regeringen tror på, at vi med etableringen af den kommunale ungeindsats per 1. august 2019 er kommet langt i forhold til at sikre et samlet kommunalt ansvar for de unge. Men vi tror også på, at vi kan sætte yderligere tryk på for at sikre, at de unge fra kontanthjælpssystemet har de bedste vilkår for at komme godt i gang med og gennemføre en uddannelse.

Det vil regeringen gøre:

Styrket indsats for at fastholde elever, der overgår fra kontanthjælpssystemet

I dag har jobcentret mulighed for – men ikke pligt til – at vurdere, om unge fra kontanthjælpssystemet har brug for støtte i overgangen til og opstarten på en uddannelse. Frafaldet blandt de unge kan indikere, at flere unge kan have gavn af at modtage en fastholdende indsats, for eksempel en mentor, der kan hjælpe med at få den nye hverdag til at fungere.

Regeringen vil derfor afsætte 16 mio. kr. årligt til at styrke den fastholdende indsats i kommunerne. Som noget nyt vil regeringen *forpligte* kommunerne til at følge op, hvis de inden for et halvt år efter den unges overgang til uddannelse fra kontanthjælpssystemet modtager en besked fra uddannelsesinstitutionen om, at den unge er i risiko for frafald. Kommunen skal her vurdere, om der er behov for støtte fra kommunens side. Hvis det er tilfældet, skal kommunen sætte en fastholdende indsats i gang. Uddannelsesinstitutioner og kommunen skal i samarbejde vurdere, hvilken hjælp den unge har behov for.

På den måde får kommunen et klart ansvar for at hjælpe unge godt i gang på uddannelsen, når de kommer fra kontanthjælpssystemet.

Frafaldstruede elever skal opdages og hjælpes

Erhvervsskolerne skal allerede i dag indberette, hvis en elev med uddannelsespålæg er i risiko for at falde fra. Indberetningerne baseres dog på institutionens egen vurdering, og i praksis er det ikke alle skoler, som indberetter frafaldsrisiko.

Kommunerne kan dog først sætte gang i fastholdende initiativer, når de har fået besked om, at den unge er i risiko for at falde fra. Samtidig kan skolerne i mange tilfælde ikke gribe ind over for frafaldstruede elever, fordi de ofte bliver væk fra undervisningen.

Regeringen vil derfor i samarbejde med skolerne fastlægge en mere konsekvent og standardiseret praksis for, hvornår en elev vurderes at være frafaldstruet. Det kan for eksempel være en grænse for, hvor meget fravær en elev må have. På den måde bliver det fremover klart, hvornår skolerne skal melde til kommunen, at en elev er frafaldstuet.

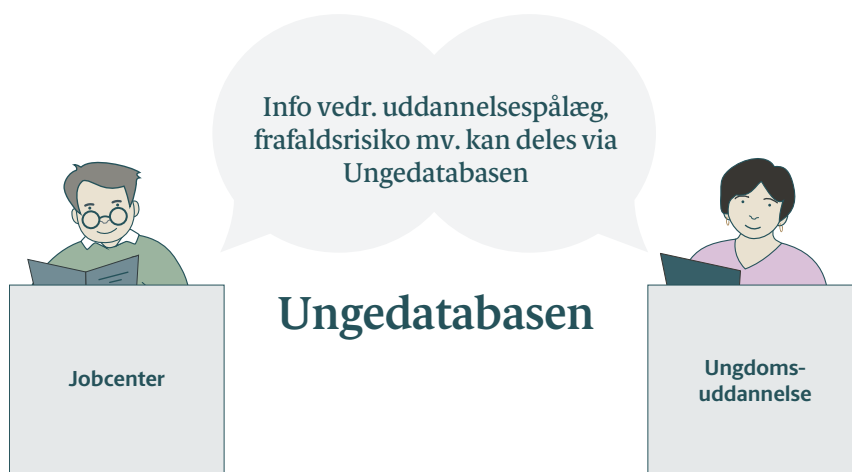
Hvis eleven er frafaldstuet, skal det registres i Ungedatabasen med det samme, så skolen og kommunen i samarbejde med den unge kan iværksætte tiltag.

Jobcentre og ungdomsuddannelser skal tale sammen om de unges behov

Jobcentret og udbyderne af ungdomsuddannelserne taler ikke altid sammen, og det betyder, at informationer om de unges potentialer, udfordringer og behov ikke kommer frem til den rigtige person til rette tid.

I forlængelse af den styrkede vejledningsindsats for 25-29 årige vil regeringen gøre det muligt for kommuner og skoler at dele de samme data om unge fra 25-29 år via Ungedatabasen, som i dag udveksles om unge under 25 år. Det betyder, at skoler og kommuner fremadrettet kan kommunikere om blandt andet uddannelsespålæg, uddannelseshistorik og frafaldsrisiko via Ungedatabasen for *alle* unge i kontanthjælpsystemet.

Dermed vil jobcentret eksempelvis få besked fra uddannelsesinstitutionen, hvis en uddannelseshjælpsmodtager over 25 år er i risiko for at falde fra, så der er mulighed for at iværksætte en fastholdende indsats i tide.

Bedre og mere digital kommunikation med unge

Fra juli 2019 bliver det obligatorisk for alle unge i kontanthjælpssystemet at bruge "Min Plan" digitalt på Jobnet. "Min Plan" indeholder information om den indsats, de unge modtager i jobcentret.

Det er aftalt, at "Min Plan" skal fornyes, så den i højere grad giver et samlet overblik og understøtter, at de unge kan deltage aktivt i deres egen sag. Dette skal give en bedre og mere digital kommunikation med unge, der har et uddannelsespålæg.

Kommunerne skal dele deres erfaringer

Erfaringer skal deles, og kommunerne skal lære af hinanden i forhold til at arbejde med unge med uddannelsespålæg. Regeringen vil understøtte udbredelsen af best practice mellem kommunerne ved et nyt monitoringsværktøj. Det skal bidrage til at mindske uddannelsesfrafaldet blandt unge, der starter på uddannelse fra kontanthjælpssystemet.

Regeringen ønsker også at udbrede erfaringer og viden om brobygningsforløb, som har positive effekter på uddannelse. Brobygningsforløb har til formål at ruste unge – både fagligt og socialt – til at komme i uddannelse og gennemføre den på ordinære vilkår. Der skal udarbejdes en praksisnær guide, som skal hjælpe kommuner og erhvervsskoler med at etablere og understøtte arbejdet med brobygningsforløb.

Sammen med borgeren – en helhedsorienteret indsats

Der er en gruppe unge med komplekse problemer, som for at kunne gennemføre en uddannelse eller komme i job også kan have brug for sociale- og sundhedsmæssige indsatser, der skal koordineres med den uddannelsesrettede og beskæftigelsesrettede indsats.

Regeringen har netop indgået en principaftale med en bred kreds af Folketingets partier om rammerne for en helhedsorienteret indsats for borgere med komplekse problemer. Aftalen følger op på regeringens reformudspil *Sammen med borgeren – En helhedsorienteret indsats*, der blev lanceret i oktober som en del af Sammenhængsreformen. Med aftalen vil unge med komplekse problemer, der er fyldt 18 år, kunne modtage en helhedsorienteret indsats. Den unge får således mulighed for at samtykke til at modtage en samlet udredning, visitation og afgørelse om kommunens indsats på tværs af blandt andet social-, beskæftigelses- og uddannelsesområdet.

Principaftalen gør grundlæggende op med den måde, som den offentlige sektor møder borgerne på. Med aftalen er der blandt andet opnået enighed om principperne for en ny hovedlov, der skal sikre en fundamental omstilling af indsatsen til borgere med komplekse problemer, så hjælpen til borgere og familier tager udgangspunkt i deres samlede problemer og ressourcer – ikke i systemerne.

For unge er uddannelsesplanen i denne forbindelse omdrejningspunktet for en helhedsorienteret indsats, da den anvendes som et fagligt værktøj som led i arbejdet med en sammenhængende kommunal ungeindsats. Uddannelsesplanen kan udgøre den helhedsorienterede plan for unge med komplekse og sammensatte problemer. Det skal bidrage til at give overblik, samordne samt prioritere hidtil adskilte kommunale indsatser.

Regeringens initiativ om en helhedsorienteret indsats skal ses i sammenhæng med *Aftale om bedre veje til uddannelse og job*, som indebærer, at kommunerne får ansvaret for at gøre alle unge under 25 år parate til at gennemføre en ungdomsuddannelse eller komme i beskæftigelse med afsæt i en koordinering af den samlede ungeindsats i den enkelte kommune.

Med dette udspil har regeringen taget en række vigtige skridt for at sikre, at flere unge i kontanthjælpssystemet gennemfører en uddannelse. Regeringen fortsætter med at holde fokus på ungeområdet. Derfor har regeringen som supplement til udspillet sat en analyse i gang, der belyser væsentlige aspekter af rammerne omkring unge i kontanthjælpssystemet. Det sker som led i udmøntningen af *Aftale om en forenklet beskæftigelsesindsats*.

Nationale mål

Regeringen ønsker at blive holdt op på, at udspillet bidrager med en reel forandring for de unge. Med *Sammenhængsreformen* har regeringen opstillet fire nationale mål for udviklingen af den offentlige sektor i de kommende år.

Nationale mål for udviklingen af den offentlige sektor

1. Borgerne skal mødes af en sammenhængende offentlig sektor
 2. Mere frihed og tid til velfærd
 3. Danmark skal have en offentlig sektor, der sikrer velfærd af højeste kvalitet
 4. Attraktive offentlige arbejdspladser med tillid til fagligheden og borgeren i centrum
-

Målene er fastsat på baggrund af de mange input, der er modtaget som led i arbejdet med *Sammenhængsreformen* og skal bidrage til at sætte en samlet retning for udviklingen af den offentlige sektor i de kommende år.

For hvert af målene fastsættes der derfor konkrete og målbare indikatorer, så vi alle kan følge med i udviklingen.

Med dette udspil tager regeringen yderligere skridt i forhold til at skabe bedre sammenhæng i de unges vej til uddannelse og job. På den måde bygger udspillet videre på eksisterende målsætninger og de skridt, der allerede er taget på området senest med for eksempel *Aftale om bedre veje til uddannelse og job*.

For de nationale mål om, at *borgeren skal mødes af en sammenhængende offentlig sektor* og *Danmark skal have en offentlig sektor, der sikrer velfærd af højeste kvalitet*, vil regeringen følge udviklingen og lade sig måle ved følgende indikatorer i relation til dette udspil:

- *I 2030 skal mindst 90 procent af de 25-årige have gennemført en ungdomsuddannelse.*
- *I 2030 skal andelen af unge op til 25 år, som ikke har tilknytning til uddannelse eller arbejdsmarked, være halveret.*

Derudover vil regeringen introducere følgende nye indikator:

- *Unge i kontanthjælpssystemet skal hjælpes godt og hurtigt videre. Frem mod 2030 skal andelen af unge fra kontanthjælpssystemet, der hvert år kommer i varig beskæftigelse eller er fast forankret i uddannelse, derfor stige år for år.*

2018/19:9

December 2018

Finansministeriet
Christiansborg Slotsplads 1
1218 København K
Tlf.: +45 3392 3333
E-mail: fm@fm.dk

ISBN 978-87-93635-98-2 (pdf version)
ISBN 978-87-93635-96-8 (trykt version)

Design, omslag: e-Types
Foto: Ritzau Scanpix
Tryk: Rosendahls

Publikationen kan hentes på
www.fm.dk
www.regeringen.dk

Finansministeriet

Christiansborg Slotsplads 1

1218 København K

Tlf.: +45 3392 3333